

Janson Bridging

Keizersveer 15

natuurcompensatieplan

identificatie

projectnummer:

090157.008654.00

Rev.1 drs. J.A. van Herk – MiSa

Rev.2 drs. J.A. van Herk – MiSa

planstatus

datum:

14-02-2012

10-04-2016

14-10-2016

opdrachtgever:

Janson Bridging

Inhoud

1. Aanleiding en doel	3
1.1. Achtergronden	3
1.2. Uitbreiding in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	3
2. Ontwikkeling en noodzakelijke compensatie	5
2.1. Bedrijfssituatie en omgeving	5
2.2. Ecologische hoofdstructuur	7
2.3. Veranderingen in de EHS	9
2.4. Oppervlakte compensatie	10
3. Compensatieplan	12
3.1. Randvoorwaarden	12
3.2. Plan	15

Bijlagen:

1. Natuurbeheertypen
2. Overeenkomst grondeigenaar

1. Aanleiding en doel 3

1.1. Achtergronden

Bestaande situatie

Op de locatie Keizersveer 5-15 te Hank is een bedrijfslocatie van de Van Schie-groep gevestigd. Het gaat om het dochterbedrijf Janson Bridging (hierna kortweg Janson genoemd). Op deze bedrijfslocatie vervaardigt, repareert, onderhoudt en verhuurt Janson bruggen en drijvende haveninstallaties. De ligging van de bedrijfslocatie is weergegeven op figuur 1.1.

Gerealiseerde en nog beoogde uitbreiding Janson

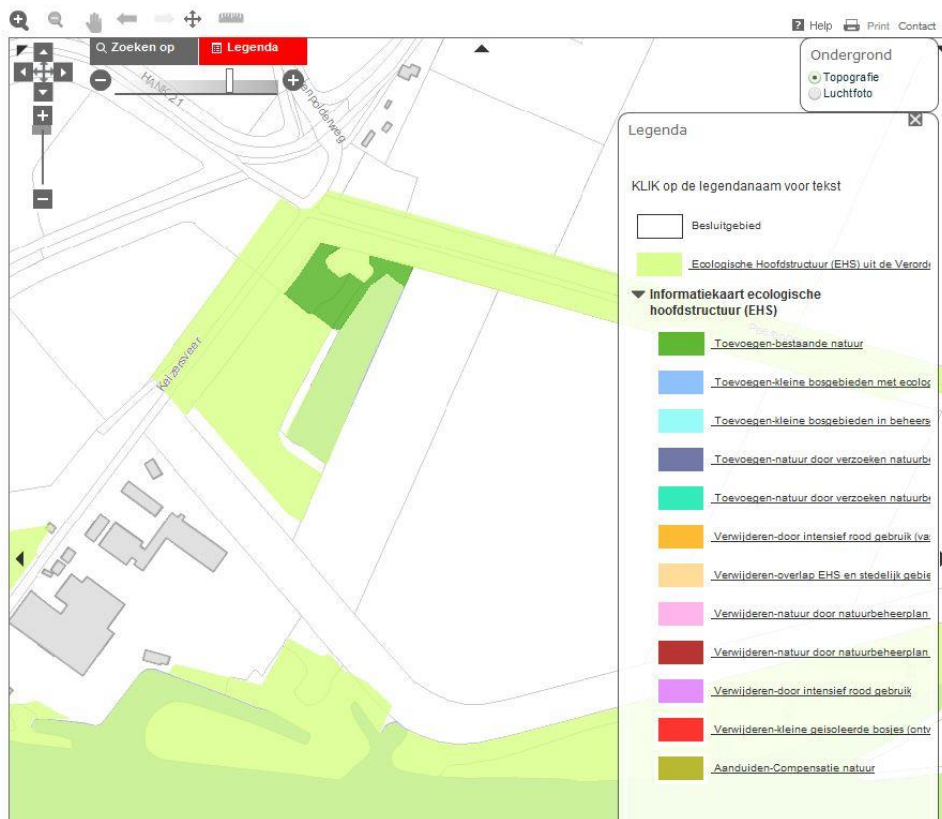
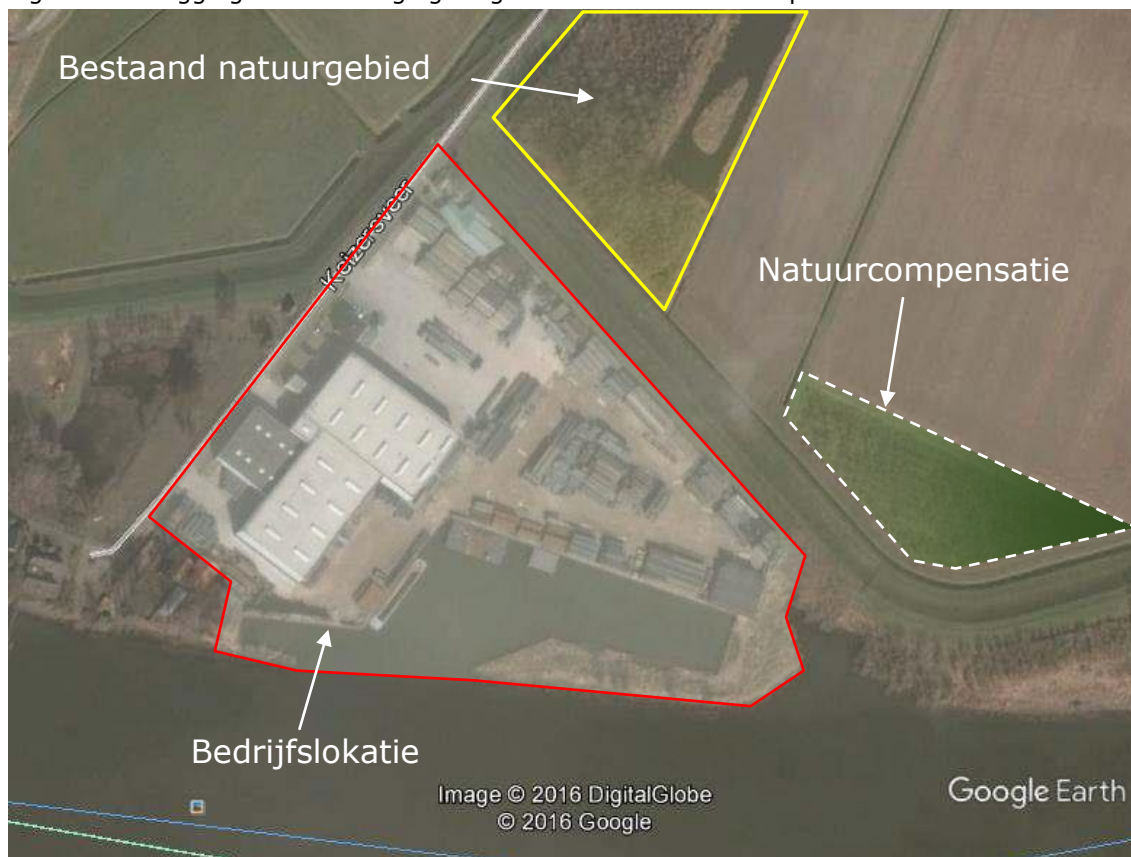
Voor de bedrijfsactiviteiten is Janson grotendeels afhankelijk van de aanwezigheid van diep water waarover het transport plaatsvindt van de door het bedrijf vervaardigde brugdelen en haveninstallaties. Om het transport over het land te kunnen verminderen, heeft het bedrijf in de periode 2009-2011 de locatie aan het Keizersveer beter geschikt gemaakt voor het (veelal internationale) transport van de brugdelen en haveninstallaties over het water. Dit is gedaan door de vroegere ter plaatse gelegen kade te verlengen en gelijktijdig de binnenhaven te verruimen. Daarnaast zijn nagenoeg alle oudere bedrijfsgebouwen vervangen door nieuwe gebouwen, waaronder een nieuw kantoor. Ook heeft een sanering van de bodem van het bedrijfsterrein plaatsgevonden. Bij deze bodemsanering is een gedeelte van het bedrijfsterrein opgehoogd tot 3,20 m + NAP. Janson wenst op de locatie nog enkele nieuwe bedrijfsloodsen te realiseren.

1.2. Uitbreiding in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De uitbreiding vindt gedeeltelijk plaats op gronden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zie figuur 1.2. Het gaat om de gronden aan de oostzijde van het bedrijfsterrein die tot voor kort deel uitmaakten van de oever van de Bergsche Maas. Op grond van het provinciale beleid is aantasting van de EHS slechts onder voorwaarden mogelijk en dient vervolgens de aantasting te worden gecompenseerd.

De voorliggende rapportage is het natuurcompensatieplan.

Figuur 1.1. Ligging Janson Bridging en gronden voor natuurcompensatie

Figuur 1.2. Ecologische hoofdstructuur (provincie Noord Brabant)

2. Ontwikkeling en noodzakelijke compensatie 5

In dit hoofdstuk worden de huidige en toekomstige situatie en de aantasting van de EHS beschreven.

2.1. Bedrijfssituatie en omgeving

Huidige bedrijfssituatie

De bedrijfslocatie is al langere tijd in gebruik voor industriële bedrijvigheid. Vanaf 1873 was hier een papierfabriek gevestigd (De Maasmond, later deel uitmakend van Reed-Elsevier). In 1949 nam de N.V. Hollandia de fabriekslocatie over en werd de locatie gebruikt als machinefabriek en ten behoeve van de metaalconstructie (later overgenomen door de N.V. Hollandia met de hoofdvestiging in Krimpen aan de IJssel). De Van Schie-groep heeft in 2004 een belang in Hollandia - en daarmee ook de locatie aan het Keizersveer - verworven. Eerder al (in 2000) verwierf de Van Schie-groep het bedrijf Janson Bridging in Aalst. Per 1 januari 2009 is Janson naar de locatie aan het Keizersveer verplaatst, nadat de eerste fase en herstructurering op deze locatie was afgerond.

Huidige bedrijfsactiviteiten

Janson vervaardigt, repareert, onderhoudt en verhuurt bruggen en drijvende haveninstallaties op deze locatie. Voor de bedrijfsverplaatsing in 2009 heeft een groot aantal veranderingen plaatsgevonden die het aanzien van de bedrijfslocatie ingrijpend hebben gewijzigd. Het betreft de volgende werkzaamheden en wijzigingen.

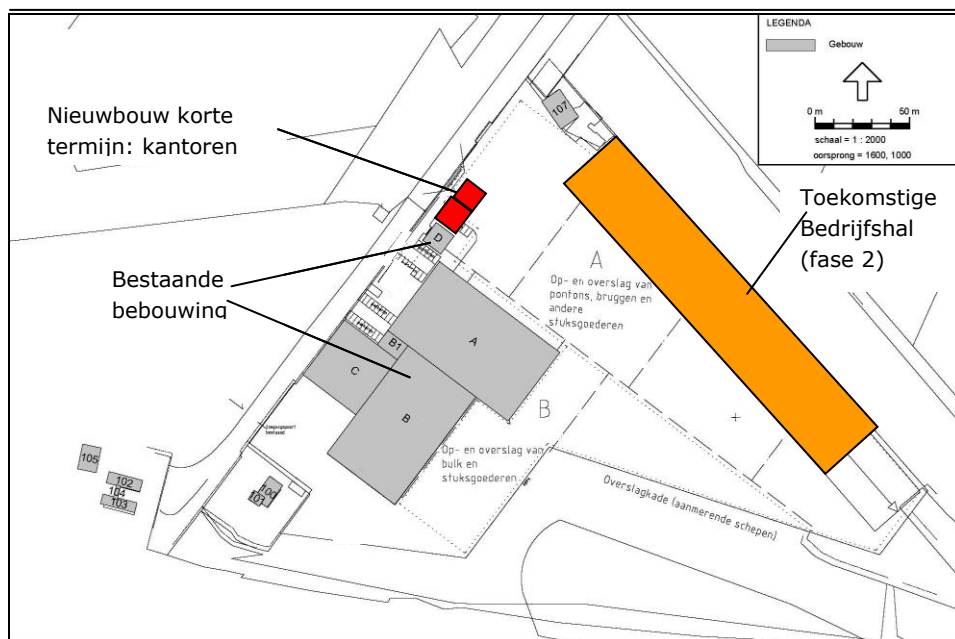
Door de vroegere bedrijfsactiviteiten (zowel de papierproductie als de metaalbewerkingactiviteiten) is de bodem van het gehele terrein verontreinigd geraakt. Voor de bodemsanering zijn saneringsbeschikkingen verleend (1997 en aanvullend in 2007). Ten behoeve van deze sanering hebben grondwerkzaamheden plaatsgevonden waarbij een deel van het terrein is opgehoogd tot 3,20 m +NAP. Daarnaast is het gehele bedrijfsterrein voorzien van een asfaltverharding en is een damwandconstructie aangelegd. De verharding en de damwand maken deel uit van de zogenaamde IBC-maatregelen¹ ten behoeve van de bodemsanering.

De oude kade is vervangen door een nieuwe kade (door middel van een damwandconstructie) zodat grotere schepen kunnen aanmeren. De havenmonding is verder verruimd om toegangs- en manoeuvreerruimte te bieden voor schepen uit de JOWi-klasse (schepen met een lente 135 m, breedte 17 m). Vanwege de aard van de bedrijfsactiviteiten van Janson is de ligging aan een diep, goed bevaarbare, waterweg essentieel voor de bedrijfsvoering. Het alternatief is wegtransport, hetgeen vanwege de afmetingen van de brugdelen en installaties die Janson vervaardigt bezwaarlijk en kostenverhogend is. Op deze manier wordt optimaal gebruik gemaakt van de bestaande haven en het vaarwater, mede ter ontlasting van het wegverkeer. Door de verruiming van de haven is de landtong (die deel uit maakt van de EHS) aan de havenzijde gedeeltelijk afgegraven.

Op verzoek van Rijkswaterstaat is de landtong deels opgehoogd met het bodemmateriaal dat is vrijgekomen bij de afgraving van de landtong. Hiertoe is aan de rivierzijde de landtong opgehoogd met ca. 1,5 m. zodanig dat de landtong enigszins tegen overstrooming of afkalving van de oever is beschermd.

Een gedeelte van de oude bedrijfsgebouwen is gesloopt en vervangen door nieuwbouw (fase 1). Op termijn zal fase 2 van de nieuwbouw worden afgerond.

Een overzicht van de huidige en toekomstige bedrijfssituatie is weergegeven op figuur 2.1.

Figuur 2.1. Huidige en toekomstige bedrijfsindeling Janson

Toekomstige bedrijfssituatie

Nieuwbouw eerste en tweede fase

De tweede fase van de geplande nieuwbouw betreft de realisatie van een nieuwe opslagloods zodat de opslag zoveel als mogelijk inpandig en niet meer zoals voorheen buiten op het terrein plaatsvindt, zie figuur 2.1.

Voor het vergroten van de haven is een vergunning verkregen van Rijkswaterstaat. Het betreft een watervergunning met nummer 028.0957.A.wtw4058, gedateerd 23 januari 2012.

De verhoging van de landtong gaat samen met het creëren van mitigerende maatregelen voor met name meervleermuizen aan de oostkant van de landtong. Deze maatregelen omvatten het plaatsen van voorzieningen als verblijfplaats voor meervleermuizen (zie figuur 3.2).

Figuur 2.2. Beeld van de landtong (2012)

Figuur 2.3. Beeld van de landtong na ophoging en herstelde natuurwaarden (2016)

2.2. Ecologische hoofdstructuur

Provincieaal beleid

De provinciale verordening bevat regels ter verdere uitwerking van hetgeen in de PRV is bepaald over de EHS. Uitgangspunt is het "nee, tenzij principe" dat is uitgewerkt in artikel 4.7 van de PRV. Aantasting van de EHS mag uitsluitend plaatsvinden indien is voldaan aan de volgende voorwaarden.

- Er moet sprake zijn van een groot openbaar belang.
- Een alternatieve locatie buiten de EHS (of een andere oplossing) voor de beoogde ontwikkeling is niet voorhanden.
- Voorzien wordt in compensatie van het areaalverlies.

In de verordening is de verplichting voor de compensatie van het areaalverlies aan EHS-gronden uitgewerkt in de verplichting tot het opstellen van een compensatieplan. Het compensatieplan heeft tot doel de negatieve effecten waar mogelijk te beperken en de overblijvende, negatieve effecten te compenseren.

Hierbij gelden de volgende compensatieregels.

Door compensatie mag geen netto verlies ontstaan aan ecologische waarden en kenmerken van het desbetreffende gebied in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

Compensatie:

- vindt plaats aansluitend aan of nabij het aangetaste gebied, met dien verstande dat een duurzame situatie ontstaat;
- vindt plaats door realisering van kwalitatief gelijkwaardige waarden of fysieke compensatie op afstand van het gebied, indien fysieke compensatie aansluitend aan of nabij het gebied niet mogelijk is;
- kan plaatsvinden in de niet gerealiseerde delen van de EHS.

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde areaal waarbij een toeslag op de omvang van het vernietigde areaal wordt berekend, zowel in oppervlak, als in budget, te onderscheiden in de volgende categorieën:

- natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
- tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;
- tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak, plus de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer;
- bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.

De uitvoering van het compensatieplan start uiterlijk op het moment van voltooiing van de aantasting en wordt op zo kort mogelijke termijn daarna, doch uiterlijk binnen vijf jaar, afgerond.

Noodzaak aantasting

Een deel van de bedrijfsuitbreidingen van Janson bevindt zich op gronden die deel uitmaken van de EHS. Zodoende moet worden onderzocht in hoeverre aan de vereisten uit de PRV is voldaan om de grenzen van de EHS op deze locatie te wijzigen.

- Het openbaar belang is in het geval van Janson gelegen in het bedrijfseconomische belang, evenals in het belang van een zorgvuldig ruimtegebruik van een al lang in gebruik zijnde bedrijfslocatie die niet op een andere wijze efficiënt benut kan worden. Door de uitgevoerde bodemsanering, het vervangen van de sterk verouderde bedrijfsgebouwen en het revitaliseren van de haven, is de locatie weer geschikt gemaakt voor een toekomstgericht bedrijf. Hiermee is ook het belang van de werkgelegenheid in de gemeente Werkendam gediend. Door het uitdiepen van de haven, kan het transport vanuit het bedrijf efficiënter plaatsvinden. Door de gefabriceerde producten over het water te vervoeren, wordt bespaard op (milieuvriendelijker) transport over de weg.

- Vanwege de gebondenheid van de bedrijfsactiviteiten van Janson aan de rivier (zie hiervoor in paragraaf 3.1 en de verkregen Wbr-vergunning), zijn alternatieve locaties voor de bedrijfsvoering van Janson niet voor handen. Immers, elders langs de rivier zijn geen vrije bedrijfskavels beschikbaar. Voor andere niet als bedrijfsterrein ingerichte kavels, geldt dat deze in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier of het provinciale ruimtelijke beleid niet beschikbaar zijn voor de vestiging van een aan het watergebonden bedrijfsmatige functie.

Geconcludeerd wordt dat wordt voldaan aan de voorwaarden voor wijziging van de begrenzing van de EHS. Uiteraard dient daarbij te worden voorzien in compensatie.

2.3. Veranderingen in de EHS

De delen waar veranderingen plaatsvinden binnen de EHS hebben in het beheersplan de volgende natuurbeheertypen gekregen, zie figuur 2.4.

- "rivier", voor het open water (donkerblauw gekleurd op figuur 2.4);
- "moeras", voor het landgedeelte (grijs gekleurd op figuur 2.4).

In bijlage 1 zijn de natuurbeheertypen nader toegelicht aan de hand van de gegevens die beschikbaar zijn op de provinciale website. Het is overigens onduidelijk waarom het landgedeelte is aangeduid als moeras en niet als natuurbeheertype "rivier en moeraslandschap", zoals de nabij gelegen Biesbos is aangeduid (en de afstand minder dan 5 kilometer is).

De volgende ontwikkelingen vinden in de EHS plaats:

- "moeras" wordt ingericht ten behoeve van het bedrijventerrein en heeft dus geen functie meer als natuurgebied;
- "moeras" wordt omgevormd tot "rivier" (verandering van natuurbeheertype);
- "moeras" (de landtong) wordt deels opgehoogd met grond afkomstig van de landtong en tevens worden er maatregelen getroffen voor de (meer)vleermuis (plaatsen van vleermuiskasten).

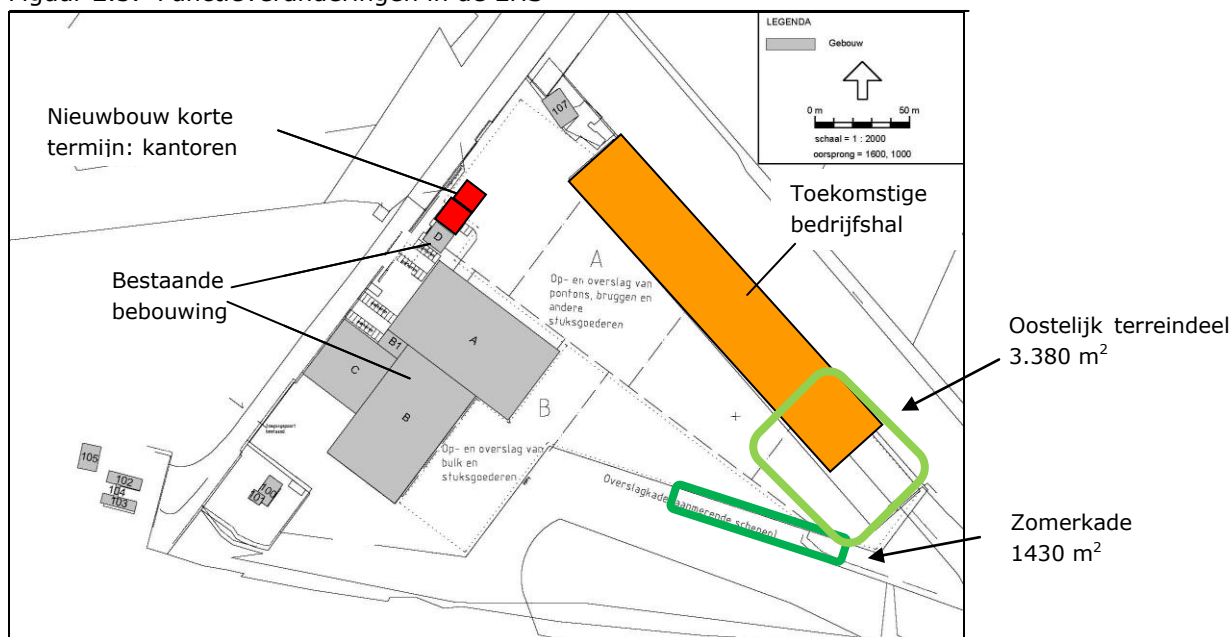
De omvorming van land naar water binnen de EHS heeft betrekking op een gebied met een oppervlakte van 6.397 m². Zowel het land (natuurbeheertype "moeras") als water (natuurbeheertype "rivier") vormen een onderdeel van de EHS. Deze verandering in de uiterwaard wordt dan ook niet gezien als aantasting van de EHS. Ook de gedeeltelijke ophoging van de landtong (2620 m²) vormt geen aantasting van het natuurtype.

De omzetting van land naar bedrijfsterrein is wel een aantasting. Dit betreft 2 gebieden. De totale aantasting van de EHS betreft een oppervlakte van 4.810 m², zie tabel 2.1.

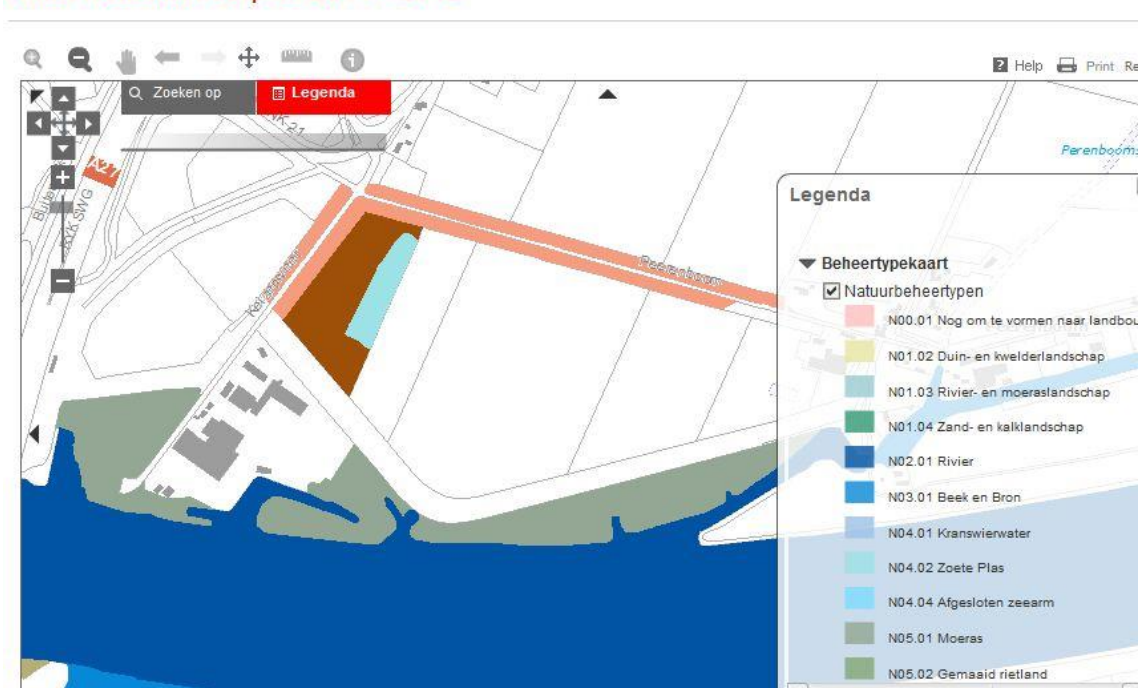
Tabel 2.1. Functieverandering in de EHS

deelgebied		oppervlakte m ²
1	Oostelijk terreindeel	3.380
2	Vervanging zomerkade door damwand	1.430
totaal		4.810

Figuur 2.3. Functieveranderingen in de EHS

Kaart Natuurbeheerplan 2011 - 2012

Figuur 2.4. Natuurbeheerplan (provincie Noord Brabant, grijs is moeras en donkerblauw is rivier)

2.4. Oppervlakte compensatie

Kwaliteit van de aangetaste EHS

De begroeiing op de te saneren EHS betreft een spontaan ontwikkeld bos bestaande uit overwegend wilgen (zachthout ooibos). Dit soort bossen langs de rivier kunnen in de winter onderwater staan. Dergelijke begroeiingen hebben een ontwikkelingstijd van 5 tot 25 jaar.

Ooibossen kunnen zich spontaan ontwikkelen, waarbij er geen beheer nodig is (en zelfs ongewenst is). Kapitalisatie van de beheerskosten is daarom niet aan de orde.

Noodzakelijk oppervlak

Daar er sprake is van een ontwikkelingstijd van 5 tot 25 jaar dient een overcompensatie van de oppervlakte plaats te vinden met een factor 1/3. De noodzakelijke oppervlakte is daarom minimaal 6.397 ($4.810 \times 1,33$) m².

In onderstaande luchtfoto is het gebied dat voor natuurcompensatie in aanmerking komt gearceerd. In hoofdstuk 3 is dit verder uitgewerkt.

Figuur 2.5. Luchtfoto terreindeel ten behoeve van natuurcompensatie

3. Compensatieplan

12

3.1. Randvoorwaarden

Locatie

De locatie van de natuurcompensatie is gelegen direct ten noorden van het plangebied. Het heeft een oppervlakte van 9.230 m². Dit is aanzienlijk meer dan de noodzakelijke compensatie van minimaal 6.397 m².

Compensatie vindt dus in de directe omgeving plaats. De locatie is binnendijs gelegen. De omstandigheden wijken dus af van die in de uiterwaarden. Compensatie binnen de uiterwaard is niet mogelijk, daar de gehele uiterwaard een onderdeel van de EHS vormt.

In de polder is in de nabijheid van het compensatiegebied een klein natuurgebied gelegen tussen Keizersveer en Peerenboom, genaamd De ijsbaan. Dit natuurgebied is in beheer bij de Natuur en milieu vereniging VMB, zie figuur 1.1. Dit gebied vormt een onderdeel van de EHS en wordt gekenmerkt door gevarieerde begroeiing van bomen, struiken, riet en ruigten.

Figuur 3.1. Beeld van het natuurgebied De Ijsbaan

Totaal beeld

Ondanks de aantasting van de EHS zal het beeld vanaf de zuidzijde op termijn in grote mate overeenkomen met het huidige beeld. De landtong is begroeid met ooibos, riet en moerasvegetatie. De lengte van de landtong is nauwelijks gewijzigd. De landschappelijke en ecologische kwaliteiten zullen zich dus herstellen (medio 2016 hersteld, zie figuur 2.3). Er zijn potenties voor oeverwaluwen en meervleermuizen in de vorm van nestlocaties.

Vanaf de noordzijde onttrekt het nieuwe bos het zicht op de bebouwing en vormt het één beeld met de beplanting in de uiterwaarden.

Figuur 3.2. Voorbeeld van een nestlokatie voor vleermuizen op de landtong

Eigendom en beheer

De gronden van de natuurcompensatie zijn eigendom van J.P.M. van Velthoven V.O.F. Met de eigenaar is een privaatrechtelijke overeenkomst afgesloten voor de aanleg, waarde vermindering van de gronden en instandhouding van het bos, zie bijlage 2.

De kosten die zijn gemoeid met het beheer vallen volledig ten laste aan Janson Vastgoed B.V. (de eigenaar van de bedrijfslocatie).

Figuur 3.2. Het compensatiebos in ontwikkeling (aangelegd 2010)

Figuur 3.2. Beeld van het compensatiebos en onderhoudspaden. De solitaire bomen zijn duidelijk waarneembaar.

3.2. Plan

Nieuw bos

Het bos dat in 2010 al is aangelegd heeft een gevarieerde boombeplanting met een dichte struiklaag, zie figuren 3.2 en 3.3. De beplanting heeft een breedte van minimaal 10 meter.

De randen

Langs de dijksloot is een vier meter breed onderhoudspad aangelegd. Aan de zijde van de akker ligt een 2 tot 3 meter brede kruidenrand als mantel/zoomvegetatie.

Samenstelling

Het bosplantsoen is ingeplant met besdragende struikvormers op 1,5 meter plantafstand in vierkantsverband (10-12 stuks bijeen). Doorgroeiende boomvormers zijn op 25 meter afstand geplant. De samenstelling van de beplanting is opgenomen in tabel 3.1 en 3.2.

De inplant is geschiedt volgens de SBKN-handleiding: kleine landschapselementen, aanleg en beheer. De eerste jaren na aanplant vergt weinig direct beheer doch wel preventiezorg en bestrijding van ongewenst akkeronkruid, gras en kruidenstrook. Ook wordt erop toegezien dat uitval (droogte, schil- en veegschade) beperkt blijft. Tussen het 5^e en 8^e jaar wordt onderzocht of boomvormers vrij gezet moeten worden en of eventueel groepen snelgroeiende struikvormers (hazelaar, zwart els of es) moeten worden afgezet.

Tabel 3.1. Bomen

soort	aantal
Eik	5
Es	5
Zoete kers	5
Zwarte els	5
Linde	5

Tabel 3.2. Bosplantsoen

soort	aantal
Hazelaar	425
Meidoorn	250
Hulst	250
Hondsroos	250
Lijsterbes	250
Vlier	250
Sleedoorn	250
Gelderse roos	25
Rode kornoelje	400
Kardinaalsmuts	400
Eik	400
Zwarte els	400
Veldesdoorn	425
es	100

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de natuurbeheertypen die relevant zijn voor het plangebied. De informatie is afkomstig van de provinciale site.

N01.03 Rivier- en moeraslandschap

Algemene informatie

Rivier- en moeraslandschap omvat enerzijds de gebieden langs rivieren waar de waterdynamiek van de rivieren en successie in combinatie met integrale begrazing door grote grazers het landschap bepalen en anderzijds veen- en kleigebieden waar waterstandfluctuaties, hoogteverschillen, successie en integrale begrazing het landschap bepalen. Langs de rivieren gaat het ook om kleine in het overstromingsbereik van de rivier liggende gebieden die tezamen langs een rivier een landschappelijke eenheid vormen.

Al naar gelang de ligging van het gebied bestaat het uit een groot scala van andere in rivier- en veen- en kleigebieden voorkomende beheertypen (zoals rivier, zoete plas, moeras, droog schraalland, zilt grasland en overstromingsgrasland, ruigteveld, rivier en beekbegeleidend bos of hoog- en laagveenbos) die echter vanwege het veranderlijke landschap niet in omvang en ligging apart in het beheer worden vastgelegd. De overstromingsdynamiek is langs de rivieren een belangrijke factor. Deze is echter door allerlei ingrepen bovenstrooms en door het dieper komen te liggen van de rivier veranderd van bijna jaarlijkse lage overstromingen tot onvoorspelbare hoge overstromingen. Hierdoor hebben concurrentiekrachtige soorten van storingsmilieus een groot aandeel gekregen en is begrazing belangrijk om ook andere soorten nog kansen te geven.

In dit grootschalig voorkomende beheertype zijn ook toppredatoren als zeearend karakteristiek en daarnaast kan ook de bever invloed hebben op het landschap. Ook aanwezigheid van grote zoogdieren zoals edelhert in meer natuurlijke dichtheden zijn van belang.

Afbakening

- Rivier- en moeraslandschap is gelegen in het Rivierenlandschap of in het landschapstype Laagveen en zeeklei en omvat in tijd en ruimte wisselende in dit landschap behorende typen.
- Het landschap wordt gevormd door natuurlijke processen zoals de werking van water, wind en/of grote grazers.
- De beheereenheid is tenminste 500 ha of maakt onderdeel uit van een groter gebied behorende bij grootschalige dynamische natuur. Voor gebieden liggend aan de rivier vormt de rivier een verbindende schakel mits de gebieden niet meer dan 5 km van elkaar af liggen.

N02.01 Rivier

Algemene informatie

Rivier omvat al het stromend water van de rivieren Rijn en zijtakken, Maas en Overijsselse vecht. Het gaat om alle buitendijkse wateren met hun oevers in de uiterwaarden van deze rivieren. Iedere rivier en ieder riviertraject heeft een eigen karakter. De Grensmaas heeft een wat groter verval, stroomt daardoor wat sneller en heeft grindoevers. Niers, Roer (zijtakken van de Maas) en Overijsselse vecht zijn kleine rivieren met in de zomer soms weinig wateraanvoer. De

Rijn met haarzijtakken heeft in de zomer een wat constantere wateraanvoer. De rivieren in het oosten en het zuiden stromen door zandige gebieden, meanderen breed en hebben vrij hoge zandige oeverwallen. De rivieren in de

Betuwe liggen in komkleigebieden, meanderen wat minder en liggen tegenwoordig hoog in het landschap. De westelijke rivieren vormen een netwerk, zijn breed, stromen heel traag en zijn te beschouwen als zoetwatergetijde rivieren.

De variatie in stroomsnelheid en waterkwaliteit is groot, in afgesnoerde strangen en wielen staat het water stil terwijl de stroming in buitenbochten van de rivier juist groot is. De stilstaande wateren kunnen dichtslibben en verlanden, bij hoog water in de winter kan de geul weer uitschuren. In de zomer kunnen de oevers en stranden breed zijn en begroeid raken met pioniers als slijk-groen. De stilstaande wateren in de uiterwaarden zoals oude geulen, afgesneden meanders en wielen lijken veel op zoete plas. Juist deze afwisseling en verandering zorgen voor een hoge diversiteit. Rivieren zijn internationaal en nationaal van groot belang als leefgebied voor trekvogels, vissen, libellen, kokerjuffers, steenvliegen en haften. Het gaat bijvoorbeeld om rivierrombout, bataafse stroommossel, platte zwanenmossel, bever, barbeel, kopvoorn, rivierdonderpad, meerval, riviergrondel, sneep, winde, rivierprik, zeeprik en aal. Vooral voor trekvis is het internationale belang groot. De trekvisser elft, fint, houting, steur, zalm komen in Nederland vrijwel niet meer voor. Slechts enkele waterplanten komen voor in de rivier zelf; rivierfonteinkruid, doorgroeid fonteinkruid (nu alleen kleine rivieren), en vlottende waterranonkel in de Grensmaas.

Het karakter van rivier is blijvend veranderd. De versnelde afvoer van water en hogere piekafvoeren worden veroorzaakt door de ontginning van de oorspronggebieden, de veranderingen in klimaat, de

bedijkingen en het rechtrekken van stroomgeulen. Kribben en versteende oevers verhinderen erosie. Zandwinputten en grindgaten zijn zeer diep en veranderen het proces van sedimentatie van zand en slib en stroming van oppervlakte- en grondwater. Door afdammingen langs de kust is de invloed van het getij verminderd. Getijdeslag kwam voor tot de lijn Wijk bij duurstede, Tiel, Oss.

Door vergroting van de overstromingsvlakten, verbetering van waterkwaliteit, verbetering van de mogelijkheden voor vistrek, verbetering van de aansluitingen op beken, en vergroting van de variatie in verschillende typen water, het spontaan laten ontstaan van zandige oevers kan echter veel gewonnen worden. Vooral de kleine rivieren bieden hiervoor perspectief.

Afbakening

- Het beheertype rivier omvat alle wateren (incl. strangen en oude rivierlopen) in de buitendijkse gebieden van Maas, Roer, Niers, Bergse maas, Afgedamde maas, Nederrijn, Lek, Nieuwe Maas, Waal, Merwede, Amer, Oude Maas, Nieuwe Waterweg, Rijn, IJssel, Overijsselse Vecht en Zwarte Water.
- Kanalen met stromend water; oude stroomgeulen en kreken in het laagveen- en kleigebied (Reitdiep, Amstel, IJ); en oude zijtakken van de Rijn die nu afgekopeld zijn (Kromme Rijn Hollandse IJssel) worden tot zoete plas gerekend.

N05.01 Moeras

Algemene informatie

Moerassen komen voor op de overgang van zoet water naar land. Het lage deel van Nederland is vrijwel volledig ontstaan als moeras. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in de laaggelegen veenen kleigebieden van Nederland. Moeras ontstaat in stilstaand voedselrijk, zoet water achter de duinen, in overstromingsvlakten van rivieren en beken of in kwelgebieden langs de randen van de zandgronden en in beekdalen. De bodems zijn zeer nat, voedselrijk en matig zuur tot neutraal.

Typische moerasplanten zijn hoge grassen als riet en rietgras, grote zeggen, biezen en galigaan. Moeras is van groot belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en enkele zoogdieren als bever, otter, noordse woelmuis en waterspitsmuis. Moeras omvat open begroeiingen van riet, lisdodde en biezen in water; rietlanden en rietruigten. Hierin weerspiegelt zich de overgang van water naar land. Aan de waterkant vormen losgeslagen planten drijftillen met waterscheerling, zeggen, galigaan en slangenwortel. Het rietland kan vrij open zijn met poeltjes waarin waterplanten groeien, kruidenrijk met diverse orchideeën en blauwe knoop of mosrijk met blad- en levermossen of al ouder met hoog opgaand riet die geleidelijk overgaan in ruigten met moerasspirea of poelruit. Door de grote stapeling van organisch materiaal in oude rietlanden en ruigten kunnen deze vegetaties (tijdelijk) overgaan in een grasrijke vegetatie. De kruidenrijke of mosrijke fase met vrij open riet kan duiden op een wat lagere voedselrijkdom in combinatie met matig zure omstandigheden. In dit milieu kunnen veenmossen zich vestigen. Een deel van de rietlanden wordt gemaaid, maar niet jaarlijks (overjarig riet).

De Nederlandse moerassen zijn vrijwel volledig ontgonnen of verveend; het resterende deel wordt bedreigd door vermesting, verdroging en verbossing. De grote menselijke invloed is in de laagveenmoerassen te herkennen aan het verveningspatroon, ook de moerassen in de jonge polders staan onder grote menselijke invloed.

Voor een goede kwaliteit en duurzame instandhouding is een natuurlijk fluctuerend waterpeil en een goede waterkwaliteit essentieel. Thans is er veelal sprake van gebrek aan nieuwvorming en versnelde successie waardoor extra beheer nodig is om voldoende oppervlak en kwaliteit te behouden. Moeras kan een voorstadium vormen voor Veenmosrietland en moerasheide en uiteindelijk overgaan in Hoogveen. In voedselrijke gebieden kunnen ruigte en bosvorming (afhankelijk van peilregime en aanwezigheid van grote herbivoren en beheer) na verloop van tijd de overhand nemen.

Afbakening

- Het beheertype moeras omvat verlandingsvegetaties zoals riet- en biezenv egetaties, natte ruigte en grote zeggenvegetaties.
- Moeras kan tot 20% uit open water bestaan en tot 10% uit struweel.
- De gemiddelde grondwaterstand in het najaar zakt maximaal tot 40 cm. onder het maaiveld, behoudens eventuele periodieke droogteperiodes.
- In de nattere delen varieert de grondwaterstand tussen 0 en – 20 cm.
- Gebieden waar grootschalige processen voorkomen, vallen onder het natuurtype Grootschalige dynamische natuur.

Bijlage 2 Overeenkomst natuurcompensatie ¹ met grondeigenaar

SIDE-LETTER
inzake natuurinrichting op
landbouwgrond van J.P.M. van Velthoven
[kadastraal bekend Dussen R 1504/1505/1505 (gedeeltelijk)]
ter compensatie van natuur op
aangrenzende locatie van Janson Vastgoed B.V.

Ondergetekenden:

- J.P.M. van Velthoven (4273 LJ Hank), hierna genoemd partij A;
en
- G.J. van Schie (3645 TE Vinkeveen), handelend als bevoegd bestuurder van Janson Vastgoed B.V., hierna genoemd partij B,
overwegende dat:

Partij A:

- op een deel van diens percelen, in bijlage I bij deze side-letter rood omlijnd, diens landbouwgrond omzet in natuur volgens SBNL-voorstel 'Natuurcompensatie J. van Velthoven Hank' (najaar 2009);
- deze natuur onderhoudt en in stand houdt tot het moment waarop dit naar het oordeel van beide partijen niet langer noodzakelijk is om te dienen als compensatie van natuurverlies op de aangrenzende locatie van partij B.

Partij B:

- vergoedt aan partij A daarbij de volgende – door partij A – geleden schade c.q. gemaakte kosten te weten:
 - afvaarderij van landbouw- naar natuurgrond: eenmalig 40.000 (zegge veertigduizend) euro;
 - inrichtingskosten waarbij inbegrepen onder andere egalisatie, plantmateriaal, aanplantkosten, conform facturering derden (incl. btw);
 - bedrijfsschade: eenmalig 15.000 (zegge vijftienduizend) euro.

Getekend per 18 maart 2011
te Hank

J.P.M. van Velthoven

18 maart 2011
te Vinkeveen

G.J. van Schie

20% bij side-letter TSBG 2011